

Εντός χρόνου, αλλά εκτός τόπου

«Brandon» της Μαρίνας Βρόντη από την ΕΘΑΛ

Της Νόνας Μολέσκη

Η Μαρίνα Βρόντη γράφει και σκηνοθετεί τη νέα παραγωγή της ΕΘΑΛ. Το «Brandon» είναι βασισμένο σε μια πραγματική ιστορία που διαδραματίστηκε στη Νεμπράσκα των ΗΠΑ στις αρχές της δεκαετίας των '90. Η τραγική ιστορία του Brandon Teena έγινε παγκοσμίως γνωστή και χρησιμοποιήθηκε στους νομικούς και κοινωνικούς αγώνες της trans κοινότητας της Αμερικής για την καταπολέμηση της βίας ενάντια στα μέλη της και την αποδοχή ατόμων με διαφορετικό σεξουαλικό προσανατολισμό. Δύο ταινίες βασίστηκαν σ' αυτά τα γεγονότα, ένα ντοκιμαντέρ «Brandon Teena Story» (1998) και μια ταινία μυθοπλασίας «Boys Don't Cry» (1999), με τη Χίλαρι Σουάνκ στον πρωταγωνιστικό ρόλο να παίρνει το βραβείο της Ακαδημίας Κινηματογράφου για τον καλύτερο γυναικείο ρόλο.

Η Μαρίνα Βρόντη χρησιμοποιεί τα τοπωνύμια, τα αληθινά ονόματα και τα κύρια γεγονότα από την ιστορία της δολοφονίας του νεαρού διεμφυλικού Μπράντον, παγιδευμένου στο γυναικείο σώμα αγοριού που επιθυμούσε σφόδρα να αναγνωριστεί με ανδρική ταυτότητα. Δεν είμαι σίγουρη αν μπορούμε να μιλάμε για συγγραφή ενός καινούργιου θεατρικού κειμένου, καθώς τα «έτοιμα», τα δανεικά στοιχεία είναι πολλά, ενώ η δημιουργική τους επεξεργασία φαίνεται περιορισμένη.

Δεν αμφιβάλλω ότι ο σκοπός της πρόκλησης προσοχής και της ευαισθητοποίησης της κοινωνίας σ' ό,τι αφορά τα προβλήματα ατόμων με trans εμπειρίες και,

γενικότερα, τα θέματα της αναζήτησης σεξουαλικής ταυτότητας, είναι σημαντικός και σεβαστός. Η ΕΘΑΛ συνεργάζεται με την οργάνωση Accept LOATH, που είχε προγραμματίσει, με αφορμή την παράσταση, να οργανώσει σχετικές θεματικές συζητήσεις.

Όμως, μια παράσταση δεν μπορεί να είναι απλά μια αφορμή. Αν οι δημιουργοί της παράστασης (πολύ σωστά) αισθάνονται ότι το θέμα του ρατσισμού και της βίας ενάντια στη σεξουαλική διαφορε-

τικότητα είναι επίκαιρο στην κυπριακή κοινωνία, αν πιστεύουν ότι μια τέτοια ιστορία θα μπορούσε να συμβεί κι εδώ, τότε ίσως αυτός ο δρόμος που επιλέχτηκε, δεν έπρεπε να περνά από τόσο «μακριά», από τα γεγονότα που συνέβησαν αλλού και παλιά, που ήδη αποτέλεσαν έμπνευση για κάποιους άλλους. Αν θεωρούν (πολύ σωστά) ότι «η ιστορία του Μπράντον Τίνα μπορούσε να συμβεί κι εδώ», σημαίνει ότι είδαν γύρω τους δείγματα ρατσιστικής συμπεριφοράς απέναντι σε κάθε είδους

διαφορετικότητα.

Το έργο αυτό δεν μπορεί, κατά την άποψή μου, να είναι «ένας καθρέφτης της κοινωνίας μας». Ένας τέτοιος καθρέφτης θα έπρεπε να δημιουργηθεί από ντόπιο υλικό. Και υλικό από το οποίο θα μπορούσε να δημιουργηθεί, υπάρχει, αλλά αυτό θα απαιτούσε περισσότερο κόπο, περισσότερη έρευνα και σίγουρα περισσότερη τόλμη.

Από τις πιο οδυνηρές αναμνήσεις από την παλιά μου καθηγητική ζωή ήταν οι περιπτώσεις της περιφρόνησης και της απόρριψης που εκδήλωναν οι έφηβοι προς τους συνομήλικους, τους οποίους κατηγοριοποιούσαν ως διαφορετικούς.

Εξάλλου, έχω την εντύπωση ότι η προσπάθεια των συντελεστών της παράστασης να παρουσιάσουν πειστικά την αμερικανική πραγματικότητα ανέβηκε υπερβολικά στη λίστα των προτεραιοτήτων και σχεδόν έγινε αυτοσκοπός. Δεν είναι περίεργο, επειδή οι ηθοποιοί Αχιλλέας Γραμματικόπουλος, Γιώργος Ευαγόρου, Σοφία Καλλή, Φώτης Καράλης, Αρίστη Σπύρου, Θέκλα Φλουρή δεν μπορούν να μη δώσουν ένα εξωτερικό περίγραμμα στους ρόλους τους και η συνθήκη που τους δόθηκε, η αμερικανική επαρχιακή πόλη πριν από τρεις δεκαετίες, τους ωθεί στη μίμηση κινηματογραφικών προτύπων.

Για την Άνθη Κάισιου ο ρόλος του Μπράντον, που είναι και το ντεμπούτο της στην κυπριακή σκηνή, αποτέλεσε σημαντική δοκιμασία. Η ηθοποιός έδειξε αφοσίωση στον στόχο, στάθηκε toλμηρή και συγκινημένη με τα όσα πρέσβευε ο ρόλος της.